IOANA JINGA: „LIMBILE CLASICE POT CREA UN FUNDAMENT SOLID PENTRU FIECARE DINTRE NOI”

Autor: Redacția Syntopic | 29 ianuarie 2022

Notă: Acest interviu a fost inițial publicat pe Școala9.

Antonia Pup: Ioana, de ce ai ales să urmezi această rută, puțin populară printre tinerii din generația noastră?

Ioana Jinga: Pentru mine, pasiunea pentru limbi clasice a venit gradual. În clasa a V-a am luat contact cu greaca datorită fratelui meu care începuse să studieze limbile clasice în particular. Mai apoi, în clasa a VIII-a am început să studiez latina la școală și am fost impresionată de modul în care gramatica limbii îmi structurează gândirea. Studierea limbii latine m-a ajutat pe mai multe paliere. Mi-a stârnit apetitul pentru cultura clasică și m-a îndemnat să mă organizez, pe lângă faptul că m-a ajutat la învățatul pentru Evaluarea națională.

Această apreciere pentru cultura clasică a fost încurajată și de prietenii mei. Grupul în care eram sesizase înaintea mea că informațiile primite de la școală sunt adesea nesatisfăcătoare, mai ales că în perioada liceului dobândim conștiință de sine și începem să ne punem întrebări. Astfel, grupul amintit anterior a demarat un proiect, denumit „Școala de subsol”, care avea să ne pună bazele în filosofie, politică, psihologie, teologie și limbi clasice. Aceste materii aveau scopul de a ne ajuta să răspundem întrebărilor pe care le aveam și să suplinească educația pe care nu o primeam în școală. Acest proiect a durat un an. La fiecare „materie” aveam o scurtă bibliografie. Spre exemplu, pentru filosofie, aveam de citit *Apărarea lui Socrate*, o parte din *Republica* lui Platon, *Principele* de Machiavelli și *Cetatea lui Dumnezeu* de Augustin. La vremea respectivă aveam 14 ani și am rămas împotmolită la primele două recomandări. Chiar și așa, colegii și prietenii mei, care erau mai mari decât mine, au reușit să le biruiască.

Cursurile erau ținute de profesori invitați. Prin intermediul acesta doresc să le mulțumesc îndrumătorilor noștri, fără de care interesul meu pentru limbi clasice, antichitate și științe umaniste n-ar fi existat.

În perioada liceului am încercat să aprofundez limbile clasice prin participarea la olimpiade și concursuri. Traducerile m-au fascinat mereu. Să te apropii astfel de Xenofon, Marcus Aurelius sau Cezar mi se părea o adevărată cinste.

Așadar, în momentul în care am fost pusă în fața alegerii unei facultăți, am optat pentru limbile clasice, pentru că acestea, de-a lungul timpului, m-au ajutat să mă formez atât intelectual, cât și ca persoană. Mereu am fost uimită de puterea pe care o are cultura clasică asupra vieții noastre și de modul în care aceasta, pe nesimțite, ne influențează.

AP: Care au fost obstacolele pe care le-ai întâmpinat învățând greaca și latina?

IJ: Limbile clasice sunt dificile. Au o structură gramaticală greu de însușit. Dar acest aspect se depășește în timp, prin exercițiu. În schimb, un obstacol foarte mare pe care l-am întâmpinat a venit din partea oamenilor. O majoritate covârșitoare minimiza importanța limbilor clasice sau mă descuraja, folosind argumentul lipsei de utilitate a acestora. La început, mă afectau discuțiile de acest fel, dar, în timp, am început să le văd ca pe o provocare.

AP: Ne poate apropia studiul limbilor clasice de un anumit stil de viață, de caracteristicile unor civilizații precum cea greacă în Antichitate, care și-au pus amprenta ireversibil pe moștenirea noastră culturală, a Europei?

IJ: Prin învățarea limbilor clasice, faci mai mult decât să îți lărgești vocabularul. Prin gramatica riguroasă, asemănătoare cu matematica, gândirea capătă ordine. Prin traducerea textelor conștientizezi importanța continuității (sintactică și istorică). În deprinderea limbii înveți să ai răbdare. Conținutul care se cerne din textele citite te încurajează să sculptezi o minte sănătoasă într-un corp sănătos. Așadar, dacă ar fi să considerăm că fiecare persoană este o mică Europă, putem spune că limbile clasice o influențează prin cultura pe care acestea o reprezintă. Așa cum și cultura europeană a fost fundamentată pe cultura clasică, sunt de părere că și limbile clasice pot crea un fundament solid pentru fiecare dintre noi.

AP: De ce crezi că avem atât de puțini studenți care vin la Limbi Clasice?

IJ: Nu este deloc profitabil pe termen scurt. Trăim într-o lume în care reușitele vizibile

în cea mai scurtă perioadă de timp primează în fața celor care necesită răgaz și rezultate într-o perioadă mai lungă de timp. Să te înscrii la facultate la o secție precum limbi clasice sau filosofie, spre exemplu, înseamnă să te desprinzi de acest curent al utilului (dar desigur, fără să-l dai complet uitării). Iar acest lucru este un proces dureros și dificil.

Pe lângă acest lucru, limbile clasice sunt o specializare de nișă. Puțini au înclinația sau talentul de a le studia, cu atât mai mult de a le aprofunda. În final, cel mai frecvent răspuns pe care l-am primit la această întrebare este că nu mai este timp. Nu mai este timp nici în programul nostru, nici în programa școlară și nici timpul acestei culturi pare că nu mai este. Dar nu este așa. Avem tot timpul. Formarea unui fundament cultural în anii tinereții este un proces cât se poate de important, pentru că acesta ne este călăuză în anii maturității, iar la bătrânețe, un baston de neîndoit.

AP: Foarte mulți elevi prind ură față de latină încă din liceu și nu înțeleg care este rostul studiului ,,unei limbi moarte”. Ce le-ai răspunde?

IJ: Să nu ia decizii bazate pe prima impresie. Să acorde timp alegerilor pe care le fac. Să cerceteze de ce urăsc latina, pentru a se convinge de părerea lor sau pentru a o demonta. De cele mai multe ori, această ură se bazează pe argumente superficiale sau influențate de opinia socială.

AP: Cum ar arăta o oră ideală de latină la liceu?

IJ: Cred că fiecare profesor are libertatea să-și structureze ora după cum consideră că ar fi în beneficiul elevilor. Chiar și așa, personal, mi-ar fi plăcut să aflu mai multe despre cultura și civilizația greacă și latină și despre impactul pe care cultura clasică l-a avut în formarea civilizației actuale.

În plus, cred că ar fi folositor ca în orele de curs să se abordeze problema dezvoltării personale în perioada antică, poate chiar să se organizeze dezbateri vizând problemele pe care oamenii le aveau pe atunci sau piese de teatru, inspirate din scenete antice, în care elevii să participe. Astfel, elevii ar conștientiza că limbile „moarte” și cultura moștenită din civilizația greco-romană este, de fapt, încă în viață și că trăiește prin fiecare dintre ei.

Chiar și așa, nu trebuie să neglijăm importanța gramaticii latine în liceu, deoarece este singurul contact pe care elevii îl mai au cu gramatica. Ca să închei, într-o oră de latină, pe lângă lecțiile propuse în programă, aș pune accent și pe conturarea unui context în care să se observe că acestea nu sunt lipsite de viață.

AP: Ce oportunități profesionale îți oferă o astfel de specializare? Tu ce fel de carieră ți-ai dori să ai, după ce termini facultatea?

IJ: Din nefericire, câmpul de oportunități profesionale oferit de această specializare este destul de restrâns. Poți deveni traducător al operelor clasice, profesor de limbi clasice, de cultură și civilizație greco-romană sau de studii literare.

Una dintre aspirațiile mele este să fiu profesoară de teoria literaturii. Îmi doresc și să continui să scriu și să traduc atât din limbi clasice, cât și din limbi moderne.

AP: În general, părinții se implică, măcar afectiv, în stabilirea rutei de educație universitară pe care o decide un absolvent de liceu. A fost și cazul tău? Care a fost reacția familiei când le-ai spus că vei merge să studiezi limbi clasice?

IJ: Din fericire, întotdeauna am avut susținere din partea familiei. O perioadă îndelungată am oscilat între Limbi Clasice și Drept. În momentul în care am decis că îmi doresc într-adevăr să merg la Facultatea de Litere, specializarea Limbi Clasice, părinții mi-au fost alături. Desigur, mi-au pus întrebări în ceea ce privește alegerea pe care am făcut-o, au discutat cu mine pe această temă și la final m-au susținut.

Datorită familiei și prietenilor mei mă aflu acum aici. Sunt foarte recunoscătoare că am avut parte de oameni frumoși care au înțeles rolul crucial pe care îl joacă răgazul, cultura și dezvoltarea pasiunilor în viața oamenilor.

Ioana-Macrina Jinga *este studentă la Facultatea de Litere, specializarea limbi clasice, din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A lucrat ca librar, consultant media și a predat engleză. Pe lângă pasiunea sa pentru literatură, limbi străine (clasice și moderne), filosofie, teologie, istorie, psihologie și drept, se destinde cu umorul și muzica.*

Antonia Pup *este coordonator advocacy la Societatea Academică din România și studentă la Istorie. A fost președinte al Consiliului Național al Elevilor în mandatul 2019-2020, poziție din care a militat pentru transport gratuit pentru toți elevii din România, pentru legea privind garantarea accesului la educație online pentru elevi și profesori, dar și pentru susținerea Bacalaureatului în pandemie. A fost implicată în consultări cu factori decizionali de la nivel național și european, internațional (Banca Mondială) pentru conturarea unor politici educaționale.*

Imagine: Arhiva personală